

ПРО ЗАВДАННЯ СУЧАСНОГО ВУЗУ

Майбутніми вихователями нових поколінь, творцями нових культурних цінностей назвав товариш Л. І. Брежнев студентство 70-х років. Вони мають продовжити роботу, яку почало покоління Жовтня, яка була продовжена поколінням перших п'ятирічок, плоди якої героїчно відстоювали від ворога солдати минулої війни. У радянського студентства є все необхідне, щоб роки, проведені у вузі, зробити роками справжнього збагачення знаннями, духовного й культурного зростання, всебічного розвитку.

На Всесоюзній нараді працівників навчальних закладів, що проходила нещодавно в Москві, велику увагу приділяли поліпшенню

навчально-виховної роботи у вузах, підвищенню наукового рівня навчання, посиленню ідейної спрямованості навчального процесу.

Учасниками Всесоюзної наради були представники нашого університету — ректор, член-кореспондент АН УРСР, професор О. В. Богатський та секретар парткому ОДУ доцент Л. Х. Калуст'ян.

Про основні проблеми, які вирішували учасники наради і про завдання, що стоять перед колективом у світлі рішень наради, розповів у своїй доповіді на засіданні вченої ради університету, яке відбулося у вівторок, ректор, професор О. В. Богатський. Розповідь ректора доповнив у своєму виступі секретар парткому доцент Л. Х. Калуст'ян.

Члени вченої ради обговорили також доповідь проректора по науковій роботі професора В. В. Фащенко про підсумки наукової роботи за минулий рік.

В ПАРТКОМІ ОДУ

ОБОВ'ЯЗОК ВСІХ

Святкування 50-річчя утворення СРСР стало важливою віхою у суспільно-політичному житті нашої країни, подією великого міжнародного значення. Ювілейні торжества з новою силою продемонстрували непорушну єдність партії і народу, були просякнуті ленінським духом творення, рішучістю домогтися нових перемог у втіленні в життя рішень XXIV з'їзду КПРС, в комуністичному будівництві. В зв'язку з ювілеєм значно підвищився рівень організаторської та політичної роботи партії в масах, збагатилося ідейне життя країни.

Матеріали 50-річчя СРСР — великий теоретичний внесок з усіх питань життя нашої країни. Сьогодні завдання партійних організацій — забезпечити широку пропаганду і глибоке вивчення комуністами, всіма трудящими ідейно-теоретичних положень і політичних висновків, що містяться у ювілейних документах та матеріалах.

На черговому засіданні парткому, яке відбулося 31 січня ц. р., комуністи обговорили доповідь ідеологічної комісії парткому про вивчення і пропаганду матеріалів 50-річчя СРСР в університеті. Доповів з цього питання голова ідеологічної комісії комуніст М. Ю. Раковський. В обговоренні взяли участь комуністи Л. Х. Калуст'ян та В. І. Світличний.

Всі виступаючі наголосили на необхідності вважати невідкладним і важливим завданням всієї партійної організації глибоке ділове вивчення і пропаганду доповіді Генерального секретаря ЦК

КПРС Л. І. Брежнева на спільному засіданні Центрального Комітету КПРС, Верховної Ради СРСР і Верховної Ради РРФСР, матеріалів і документів 50-річчя СРСР.

В прийнятому рішенні накреслена програма вивчення і пропаганди ювілейних матеріалів комуністами, всіма студентами і співробітниками університету.

Комуністи також принципово, по-діловому обговорили питання про роботу військової кафедри. В обговоренні взяли участь комуністи І. В. Леденцов, В. Т. Лобашевський, М. Т. Ольшевський, В. М. Котов, Н. М. Якупов, І. П. Зелінський, А. А. Еннан, В. В. Ніконов, Ю. О. Амброс, Д. І. Поліщук, Л. Х. Калуст'ян.

Як образно висловив свою думку комуніст Г. А. В'язовський, стан наукової роботи на факультеті РГФ — це питання було теж обговорене на засіданні — поки що не можна змалювати в райдужних фарбах. Комуністи при обговоренні цього питання відзначили чималі зрушення в бік поліпшення стану наукової роботи і піддали критиці певні недоліки, говорили про необхідність і далі розвивати успіхи й активізувати роботу, усувати поступово всі недоліки, працювати з перспективою.

В обговоренні цього питання взяли участь комуністи В. В. Фащенко, Ю. О. Карпенко, В. А. Кухаренко, М. І. Гаврилов, Л. Х. Калуст'ян і завідуючий кафедрою класичної філології Т. І. Олійник.

ПРОЛЕТАРІ ВСІХ КРАЇН, ЄДНАЙТЕСЯ!



Орган парткому, ректорату, комітету ВЛКСМУ та профкому Одеського ордена Трудового Червоного Прапора державного університету ім. І. І. Мечникова

РІК ВИДАННЯ XXXIX

№ 4 (1101)

2 ЛЮТОГО

1973 р.

Ціна 2 коп.

СЕСІЯ, СЕСІЯ, СЕСІЯ

ЗНАЧОК „ЗА ВІДМІННЕ НАВЧАННЯ“

З метою заохочення студентів вищих і учнів середніх спеціальних учбових закладів, які виявили відмінні знання і домоглися успіхів в громадській та науково-дослідній роботі, секретаріат ЦК ВЛКСМ і Колегія Міністерства вищої і середньої спеціальної освіти СРСР прийняли постанову про запровадження значків ЦК ВЛКСМ та Міністерства вищої і середньої спеціальної освіти СРСР «ЗА ВІДМІННЕ НАВЧАННЯ».

ПОЛОЖЕННЯ

ПРО ЗНАЧКИ ЦК ВЛКСМ ТА МІНІСТЕРСТВА ВИЩОЇ І СЕРЕДНЬОЇ СПЕЦІАЛЬНОЇ ОСВІТИ СРСР «ЗА ВІДМІННЕ НАВЧАННЯ» ДЛЯ СТУДЕНТІВ ВИЩИХ І УЧНІВ СЕРЕДНІХ СПЕЦІАЛЬНИХ УЧБОВИХ ЗАКЛАДІВ

Значками ЦК ВЛКСМ та міністерства вищої і середньої спеціальної освіти «ЗА ВІДМІННЕ НАВЧАННЯ» нагороджуються студенти вищих та учні середніх спеціальних учбових закладів країни, які показали за підсумками навчального року відмінні знання і домоглися успіхів в громадській і науково-дослідній роботі.

Рішення про нагородження значком «ЗА ВІДМІННЕ НАВЧАННЯ» члена ВЛКСМ заноситься в облікову картку останнього. Йому вручається посвідчення. Студентам та учням, які нагороджені значком «ЗА ВІДМІННЕ НАВЧАННЯ» в друге значок не видається. Їм вручається значок іншого зразка з вказівкою року нагородження, а в посвідченні робиться відповідна відмітка.

Значки «ЗА ВІДМІННЕ НАВЧАННЯ» вручаються нагородженим від імені ЦК ВЛКСМ та Міністерства вищої і середньої спеціальної освіти СРСР секретарями та членами бюро райкомів, міськомів, окружкомів, обкомів, крайкомів комсомолу, ЦК ВЛКСМ союзних республік, ректорами, проректорами, заступниками директорів, секретарями комсомольських комітетів (бюро) учбових закладів на комсомольських зборах в урочистій обстановці.

Матеріали про хід сесії вміщують на 3-й та 4-й сторінках.

В УНІВЕРСИТЕТІ ВІДБУВСЯ МІТИНГ, ПРИСВЯЧЕНИЙ ВІДНОВЛЕННЮ МИРУ У В'ЄТНАМІ.

Тривала, виснажлива й жахлива війна, війна за свободу, незалежність, яку вів в'єтнамський народ з американським імперіалізмом, завершилась перемогою, сказав відкриваючий мітинг, заступник секретаря парткому М. П. Краснянський. Ми зібрались сьогодні, щоб поздоровити в особі в'єтнамських студентів, які навчаються в нашому університеті, народ В'єтнаму з укладенням Угоди про припинення війни й встановлення миру.

Слово — заступнику секретаря комітету комсомолу В. Шибуняєву. Він від імені молоді й комсомольців університету щиро поздоровляє в'єтнамських студентів з перемогою. Радянський народ, каже він, з радістю зустріє цю звістку. Ця історична подія стане яскравою сторінкою в історії національно-визвольного руху.

Професор М. С. Синюков від імені професорсько-викладацького складу та співробітників університету сказав, що Угода про припинення війни і відновлення миру — успіх всіх антиімперіалістичних сил світу. Вона свідчить, що всі суперечливі питання треба вирішувати тільки мирним шляхом. Мир — це щастя, це творча праця в ім'я процвітання своєї країни.

Припинення агресивної війни у В'єтнамі — свідчення перемоги сил миру над силами реакції, сказав у своєму виступі студент III курсу механіко-математичного факультету з НДР

ТОРЖЕСТВО СОЛІДАРНОСТІ

А. Пестер. — І всі народи миру бажать в'єтнамському народові успіхів в його мирному будівництві.

Ректор університету, професор О. В. Богатський, вітаючи в особі в'єтнамських студентів, які навчаються в нашому орденоносному вузі, весь героїчний народ В'єтнаму, сказав:

— Сьогодні радісний мітинг. Ми раді, що, в цей сонячний день, зібрались всі разом, ми можемо поздоровити в'єтнамських друзів з перемогою. Протягом багатьох років точилась запекла боротьба за незалежність, свободу, за соціалізм. Імперіалісти потерпіли крах. Це законірий історичний процес, бо народ, який бореться за свободу, непереможний.

В'єтнамському народові в його справедливій боротьбі допомагали всі прогресивні сили людства. Це прояв на ділі пролетарського інтернаціоналізму.

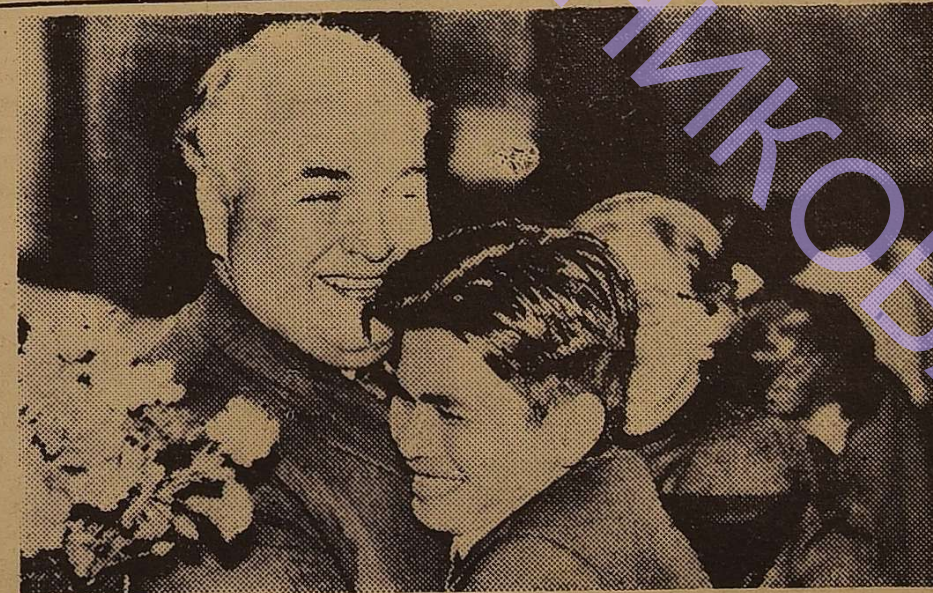
Зараз перед народом визвольної країни стоїть чимало проблем, говорить далі виступаючий, і найперша та найголовніша з них — економічна — відбудова вкрай зруйнованої країни. І народи Радянського Союзу та соціалістичного табору були й будуть разом з мужніми патріотами

ми. Є й інші проблеми, які ще належить вирішити країні. Проблеми серйозні, великі й значні. Ми віримо, що в'єтнамський народ доможеться перемоги й тут, бо він іде правильним курсом і допомогу йому надають всі прогресивні сили миру.

Від імені студентів В'єтнаму, які навчаються в нашому вузі, виступив Нго Ань Туан.

— Шановні товариші, дорогі друзі, — сказав він, декілька днів пройшло з того дня, як на нашій землі встановився мир. Угода про припинення війни й відновлення миру є великою перемогою у важкій боротьбі нашого народу, якому допомагали всі миролюбні народи. Ця перемога є торжеством марксистсько-ленінської політики.

Ми радіємо, що мир настав. В ім'я його кожен з нас віддав все, що мів. У нашій боротьбі ми відчували солідарність інших дружніх нам держав і народів. Від імені в'єтнамських студентів і аспірантів, від імені всього нашого народу ми завдячуємо радянським людям за їх величезну підтримку в боротьбі. Попереду у нас ще чимало труднощів економічного і політичного характеру, але ми їх переможемо, бо в нас є вірні й надійні друзі.



Два роки на кафедрі органічної хімії працювали двоє в'єтнамських аспірантів — Нгуєн Ван Тонг і Нгуєн Ван Дьєп. Торік вони успішно захистили дисертації з питань теоретичної і органічної хімії.

— Я дуже щасливий, — сказав Нгуєн Ван Дьєп, — бо жив і учився в країні Леніна і Великого Жовтня. Радянському Союзу я зобов'язаний багато в чому. У вас я вивчив російську мову,

закінчив аспірантуру, виріс в науці. В'єтнамські прислів'я кажуть: «Іж ягоди, згадуючи садівника, пий воду, не забуваючи джерела». Ваша увага і неціненна допомога будуть вічні в моїй пам'яті як і зміст цих прислів'їв.

Схвильовано обіймає Нгуєн Ван Дьєп свого наукового керівника професора О. В. Богатського.

Фото К. ЧЕЧКІНОУ.

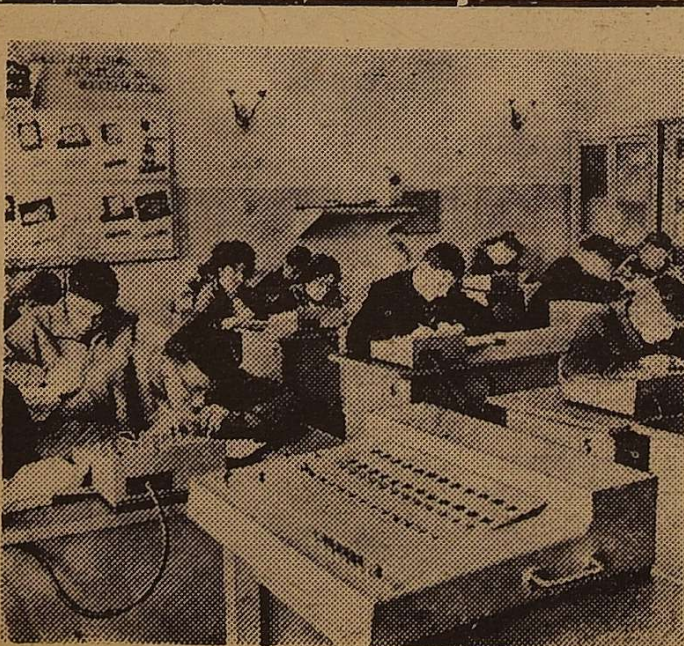
МАШИНИ ВЧАТЬ, МАШИНИ КОНТРОЛЮЮТЬ

Вуз дев'ятої п'ятирічки, так само як і промислове підприємство, немислимий без широкого впровадження в усі сфери його діяльності наукових методів організації праці з використанням електронно-обчислювальної техніки.

Про проблеми використання технічних засобів, теорії програмованого навчання багато говорилось на недавній Всесоюзній нараді працівників вищої школи в Кремлі.

Контролюючі машини, встановлені в учбових аудиторіях нашого університету, дають можливість регулярно й швидко перевіряти знання студентів. Таким чином, протягом усього семестру існує «зворотний зв'язок» викладача й аудиторії.

Розповідь про це — на 2-й, 3-й стор. сьогоднішнього номера.



МАШИНИ ВЧАТЬ, МАШИНИ КОНТРОЛЮЮТЬ

Як скоріше й легше пройти дистанцію від незнання до знання? Корінь науки гіркий. А як його підсолодити? Ще Птоломеєм просив Евкліда вказати найкоротший і найприємніший шлях до пізнання геометрії. Проте відповідь була: царської дороги в науку ще не знайдено! А що ж робити нам, коли обсяг інформації подвоюється за кожні три-чотири роки?!

Кибернетика запропонувала вихід. Вона дала педагогам чудового помічника — електронну навчальну машину. Це мовби додаткова ділянка мозку з усією потрібною інформацією. Не механізований довідник чи енциклопедія, а щось на зразок розумного ши-

роко обізнаного співбесідника.

Спершу машина пропонує вам просту програму. Потім ви ставите їй дедалі складніші запитання і вона переводить вас на більш складну програму навчання...

Прийшовши до педагогів, машина робить їмню працю більш творчою. Педагоги складають програми для навчальних машин, а це вимагає від них ще більшої культури, ерудиції. Педагог стає справжнім стратегом і тактиком освіти.

Сьогодні ми розповідаємо про те, як використовуються навчаючі машини в нашому університеті. Деякі кафедри нагромадили в цій справі певний позитивний досвід.

КАНАЛИ ЗВОРОТНОГО ЗВ'ЯЗКУ

Ще в 1968 році в статті «Машини контролюють...» наша газета писала про перші спроби використання машин в навчальному процесі. Стаття закінчувалася словами: «Експеримент триває...» За минулі роки зроблено значний крок вперед і в розробку техніки навчання, і в розробку методики її використання. Аудиторія № 75 устаткована новими машинами «Контроль В7—ОДУ», сконструйованими інженерами Б. П. Суздальцевим, В. М. Тереховим та майстром Б. К. Мальцевим.

В аудиторії проводяться автоматизований контроль засвоєння знань з цілого ряду дисциплін — нарисна геометрія, російська мова для іноземних студентів, медична підготовка, судова експертиза тощо.

Поточний контроль успішності у вищій школі, як відомо, одна з слабких ланок системи навчання, яка склалася. У викладача, який проводить заняття з цілим потоком у 100—150 чоловік, немає засобів перевірити кожного з кожного питання програми. А перевірити треба обов'язково!

Атестації, проведені в університеті, теж показали, що періодична перевірка знань між сесіями дає велику користь. І тут ав-

томатичний контроль стає активним помічником викладача.

З курсу нарисної геометрії розроблено учебну програму, складовими елементами якої були програмований навчальний посібник «Алгоритми в нарисній геометрії», виданий в університеті, вправи на читання креслень з використанням машин і автоматизовані класи.

Контрольно-тренувальні заняття з використанням машин відповідно теорії поетапного формування розумових дій, розробленої радянською психологічною школою, сприяють прискореному проходженню IV (зовнішня мова про себе) і V (розумовий) етапів засвоєння знань. Машини створюють нові канали зворотного зв'язку. На основі інформації, одержаної в результаті автоматизованого контролю, викладач має можливість своєчасно приймати методичні й організаційні рішення й оперативно вносити корективи, регулюючи рівень засвоєння учебного матеріалу всіма студентами.

Програмовані учебні посібники й контролюючі машини впроваджені в практику навчання і дають позитивний дидактичний ефект.

К. НОРКІН,
кандидат педагогічних наук.

ХТО СКАЗАВ „А“...

В 1964 році в Москві за пропозицією Міністерства освіти було організовано раду з програмованого навчання. Й одразу ж замислилися над цими проблемами в нашому університеті. Хто ж сказав «А»? Шаміль Хазирович Халілов, начальник учебної частини. Як людина у минулому військовика, він провів ретельну розвідку: хто зможе взятися?.. Саме Шаміль Хазирович знайшов ентузіастів — у кабінеті радіофікації. То були інженери Терехов, Суздальцев і майстер Мальцев.

В 1965 році було сконструйовано першу навчальну машину. Потім Терехов і Суздальцев повністю змонтували два класи програмованого навчання. Їхні машини були представлені на ВДНГ, працюючи одеситів зацікавилися в різних інститутах країни, до університету весь час приходять представники з одеських заводів і підприємств. Щороку створюються нові більш досконалі варіанти машин.

Ось і зараз сидять вони втрьох

«ЦАРСЬКА ДОРОГА» В
НАУКУ?

ПРОГРАМИ ДЛЯ НАВЧАЮЧИХ МАШИН
ПЕРШІ ДЕСЯТЬ УРОКІВ З ПОЛЬСЬКОЇ

ЗА УНІВЕРСИТЕТСЬКИМИ МАШИНАМИ
П'ЯТИКЛАСНИКИ
А В КОГО НЕМА БАЗАННЯ?



П'ЯТИКЛАСНИКИ ЗА „КОНТРОЛЕМ“

Залік з нарисної геометрії я складала машині. За короткий час — 12—15 хвилин — розв'язала велику кількість задач, відповіла на ряд запитань, що охоплюють основні розділи курсу. По закінченні заліку Костянтин Андрійович Норкін запропонував мені:

— Ви працюєте в школі, спробуйте розробити з математики ряд вправ, які учні виконують за допомогою машин.

Я замислилася. Дійсно, машинний контроль знань має великі переваги у порівнянні із звичайними методами опитування учнів. За 12—15 хвилин уроку педагог не встигає визначити рівень знань усього класу, чи добре засвоєно новий матеріал, кому потрібна допомога і яка. Враховуючи особливості нової програми, ми не можемо довго затримуватись на одній і тій самій темі. Так і з'являються невстигаючі.

А тут такі можливості! І от «Автоматизований контроль знань учнів на уроках математики» — тема моєї дипломної. Науковий керівник К. А. Норкін так визначив моє завдання — ознайомитися з наявним досвідом учителів шкіл з програмованого навчання й використання технічних засобів контролю, розробити систему контрольно-тренувальних вправ. Використовуючи університетські машини, провести педагогічний експеримент.

Вправи складено. Я веду свій клас до університетської аудиторії технічних засобів і програмованого навчання, устаткованої машинами «Контроль В7—ОДУ». Хвилюються всі: і учні, і вчителька, і науковий керівник, інженери-конструктори машин. «Як п'ятикласники зможуть розв'язувати задачі на машинах?» — ось питання, яке включає цілий комплекс проблем: учень—машинна—дидактика. Перший урок розв'язування сумнівів — все виявилось доступним дітям.

Машини, сконструйовані інженерами Б. П. Суздальцевим та В. М. Тереховим, дуже прості в роботі. Разом з тим вони розв'язують найважливішу проблему диференційованого навчання і дають можливість використовувати такі дидактичні принципи, як активізація пізнавальної діяльності учнів, врахування індивідуальних особливостей тощо. Крім того, вони дають можливість здійснити найважливіше дидактичне завдання, а саме — поопераційний контроль розумових дій учнів.

І справді, поклади карточку-завдання на панель машини, на-

тисни кнопки ходу, й машина готова до роботи. Тепер думай! Прийняв рішення з першого питання — натисни відповідну кнопку. Правильно відповів — машина мовчить, немов підказує — переходи до наступного питання. Якщо помилився — загорілася лампочка «неврно».

Учні самостійно розв'язують завдання. Я в цей час на пульті управління включаю автоматичний друк і бачу, як електрокерована друкарська машинка видає результати перевірки. Ось за першим столом моя учениця Іра Кошелан без помилки розв'язала задачу, бо машина віддрукувала оцінку «5». За другим столом Надя Кравець не справилася з задачею у відведений час, бо віддруковано лише номер білета. Але це нічого, до наступного циклу друку вона справиться з завданням і з'явиться оцінка. Як знатиму, що їй треба повторити.

Таким чином, можна з певністю сказати, що за такою системою роботи жоден учень не піде додому, не зрозумівши матеріалу.

А що роблять більш здібні учні, коли я роз'яснюю незрозуміле? На цей випадок я для них заготовила складніші приклади з вивченої теми.

Колеги з школи Р. Б. Глушкін, А. Г. Котенко, Ю. Н. Штівельберг відвідали мій урок в автоматизованому класі ОДУ і дали вельми позитивні відгуки про заняття.

О. ГУЗЕВА,
студентка-заочниці VI курсу
мехмату ОДУ,
вчителька 29-ї школи.

НА КАФЕДРІ ПСИХОЛОГІЇ

Машини міцно ввійшли в арсенал навчальних засобів вищої школи. Зараз уже ніхто не сперечається про те, чи має переваги навчання з допомогою машин, чи, може, йому притаманні лише самі недоліки.

Навчаючі машини — досить ефективний засіб, що допомагає організувати самостійну роботу студентів, або, як прийнято говорити мовою творців машин, роботу в режимі самоконтролю. Можливість врахувати, а потім виправити допущені помилки дуже важлива в самостійній роботі студентів. Навчаючі машини дозволяють організувати контроль знань під час екзаменів та заліків. Нагромаджений практичний досвід говорить про це дуже переконливо.

Кафедра психології звернулася до машинного навчання і включила його в практику студентів філологічного, біологічного й факультету романо-германської філології. Обов'язковою умовою практичних лабораторних робіт є максимальна самостійність студентів, які виконують потрібний обсяг завдань. А таку самостійність навчаючі машини дозволяють забезпечити.

Наша лабораторія одержала машину «Контроль В-8» нового зразка, сконструйовану в кабінеті радіофікації інженерами Б. В. Суздальцевим і В. М. Тереховим. Переваги цієї машини в тому, що вона дозволяє використовувати не лише відбірковий метод з усїма його недоліками, а дає можливість використати метод конструювання відповіді.

Професор Д. Г. Елькін, доцент В. Я. Ярошук і автор склали програму до більшості лабораторних робіт, підготували потрібний матеріал.

Протягом першого семестру практикум проводився з допомогою машин. Результати позитивні.

Включення машинного контролю в практикум з психології зустрічає схвальне ставлення студентів. Значно підвищилася насиченість кожного практичного заняття різноманітними завданнями. Виникає реальна можливість краще контролювати хід роботи кожного учасника психологічного експерименту, оцінювати його роботу більш ґрунтовно і щодо кількості, і щодо якості.

Ці перші результати дають можливість вважати, що нами знайдено вельми корисний методичний варіант організації та проведення практичних робіт з психології.

Т. КОЗІНА,
доцент кафедри психології.

Навчаючі і контролюючі машини — добрі помічники викладачів і друзі студентів, які вивчають психологію. На фото — студенти повторюють матеріал з допомогою машин.



НОВИЙ ЗАЛІК

Суспільно-політична практика

Нещодавно студенти-філологи склали залік з суспільно-політичної практики. Вперше за весь час навчання перед кожним студентом зі всією суворістю поставили питання: Що ти зробив для свого факультету? Яка твоя участь в громадському житті університету? Що ти знаєш про життя свого міста?

На жаль, далеко не всі студенти змогли на них відповісти. Багато з них, провчившись 3-4 роки, а то й всі 5, раптом зрозуміли, що вся їх участь в громадському житті факультету зводилась до щорічних робіт на сільгоспланах.

Відповідаючи на питання представників деканату, партійного й комсомольського бюро про постійні громадські доручення, багатьом студентам доводилось червоніти і шукати виправдання своїй пасивності в обмеженій кількості громадських навантажень.

Так, на всіх не вистачить постійних громадських посад. Але нерідко доводиться стикатися з тим, що один виконує зразу декілька доручень. Він є одночасно й старостою, і комсоргом, і учасником художньої самодіяльності. А інші?..

На жаль, майже всю громадську роботу на факультеті проводить порівняно невелика група цих активістів. І, звичайно, їм важко виконувати всі доручення однаково добре.

Залік показав, що деякі студенти мало знають про життя нашого міста. Наприклад, п'ятикурсниця на питання, які вона знає

газети, що виходять в Одесі, назвала тільки одну.

На заліку були відзначені й позитивні сторони громадської роботи студентів.

Велика група студентів 3-5 курсів виступила з лекціями на підприємствах міста і в колгоспних областях. Студенти беруть активну участь в художній самодіяльності. Особливою популярністю користується ансамбль «Льонок». На факультеті активно працює студентське наукове товариство. В роботі наукових гуртків беруть участь студенти всіх курсів.

Щороку проводяться наукові конференції, на яких з цікавими доповідями виступають учасники всіх наукових гуртків.

Погано, що на деяких курсах проведення заліку було формальним. Але ж появлення в заліковій книжці студента заліку з суспільно-політичної практики, очевидно, повинно свідчити про його активну участь в громадському житті університету, про його політичну грамотність.

Напевне, потрібно ще продумати форму проведення заліку. Але загалом залік являє собою певний інтерес. Результати його обговорювались в деканаті, на партійному й комсомольському бюро.

Підбиваючи попередні підсумки, декан факультету професор І. М. Дузь відзначив, що залік з суспільно-політичної практики примусив кожного студента зі всією відповідальністю поставитись до громадської роботи.

І. ЦЕПЕНЮК,
студент п'ятого курсу
філологічного факультету.

ХРОНІКА

Треті курси англійського та іспанського відділень факультету РГФ склали історичний матеріалізм (викладач А. В. Веселаго).

«Відмінно» отримали: І. Жабрюк, Л. Завгородня, Т. Мартирсова, З. Савіна, Н. Топча, В. Фалькова, Л. Брежко, Л. Павличенко, С. Рядченко, О. Шатух, Т. Єременко, Т. Макогон, О. Федорова з англійського відділення, С. Єрмошкін, О. Заярний, Т. Солоненко, Н. Яхник — з іспанського.

Студенти третіх курсів французького та німецького відділень склали англійську мову. Склали всі «Відмінно» отримали В. Бошкова, С. Слободіна, О. Біліч, І. Задніпровська, Н. Чумаченко та ін. з французького відділення та Л. Мельникова, С. Наконечна, Т. Топорова, Г. Шибко — з німецького.

Основну мову склали студенти другого курсу німецького відділення. Незадовільних оцінок нема. Два студенти склали на «задовільно», а останні — на «добре» та «відмінно». Відмінні знання мови показали М. Буяк, О. Мезинова, Р. Пугач, І. Фольц та ін.

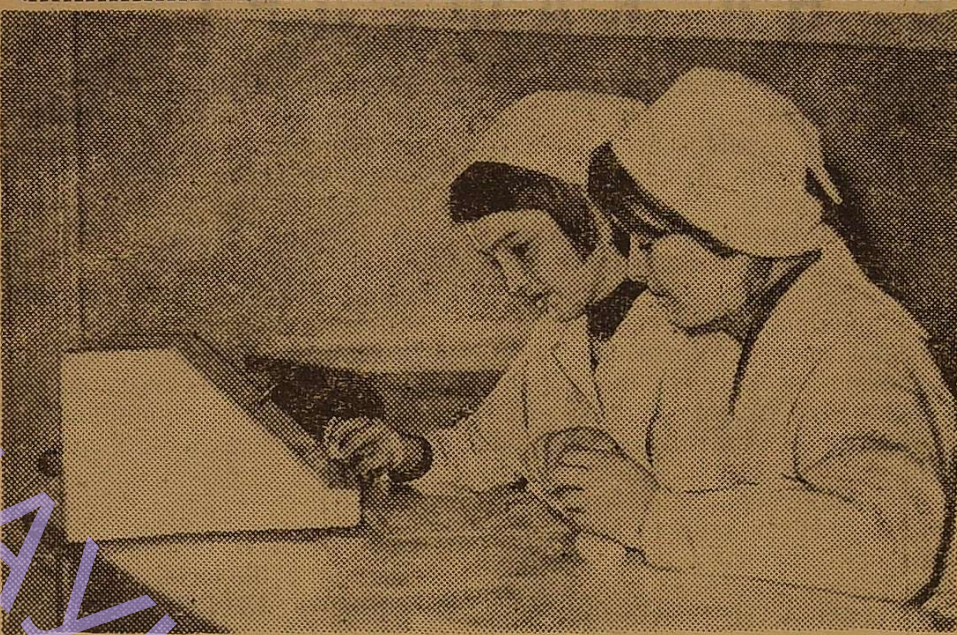
Третій курс фізичного факультету мав найкращі результати по двох проведених атестаціях. Це, безумовно, відбилося на складанні іспитів. Більшість груп цього курсу склали історичний матеріалізм. Всі, хто з'явився на іспит, склали його. Гірше інших склали студенти групи теплофізики.

А ось група фізикоелектроніки склали іспит тільки на «відмінно» й «добре». Відмінні оцінки отримали О. Герасимчук, О. Ладінченко, М. Строколайгіс, Д. Поліщук, А. Дубинський.

Іспит з методів математичної фізики третьокурсники пройшли краще, ніж раніше. Відмінні знання виявили А. Чебаненко, О. Ахмеров, С. Горяїстов та ін.

Непогано склали студенти III курсу й іспит з атомної фізики. Тут «відмінно» отримали В. Гопка, С. Авласенко, О. Мойсеева, С. Побиванець та ін.

Звичайно, три іспити, про які йшла мова, склали не всі групи курсу, тому остаточних висновків зробити ще не можна. Хоча ці перші «ластівки» говорять, що перші результати непогані.



Кафедра медичної підготовки успішно застосовує навчаючі машини під час заліків.

Фото К. РОГОЖКІНА.

ПОТРІБЕН КЛАС

На початку навчального року ми одержали три машини «Контроль В-8» й одразу було складено програму для десяти занять з польської мови для лінгвістичної спеціалізації.

Скажу одразу — результати позитивні. Машина сама контролює, сама об'єктивно ставить оцінку. Навчалось дві групи по 12 студентів. Головним чином контролювалися знання з польської орфографії та фонетики.

Одразу ми відчули, що трьох машин для нас мало — працювало лише троє студентів, а інші чекали. Потрібен клас з 12 машинами й пультом викладача. Зараз подали замовлення в учбову частину. В другому семестрі, гадаю, можна буде використати машину й для тренувань. Приміром, не відповів студент на запитання.

Крім негативної оцінки, машина видає йому відповідь — подивись у підручнику сторінку такої-то...

З програми сучасної російської мови готуються з другого семестру працювати на машинах доцент М. В. Карпенко і кандидат філологічних наук О. І. Шаройко, котра зараз розробляє підручник з програмованого навчання російської мови.

Велику допомогу в роботі з машинами нам подали працівники кабінету програмованого навчання В. М. Терехов і Б. П. Суздальцев, ознайомили заняття провів кандидат педагогічних наук К. А. Норкін.

М. ПАВЛЮК,
доцент, завідувач кафедрою
російської мови.

СХВАЛЬНІ ВІДГУКИ

Машини, створені у нас в університеті інженерами Б. Суздальцевим і В. Тереховим, експонувалися на міжнародній виставці, у Політехнічному музеї в Москві, на Виставці досягнень народного господарства, на обласних і міських виставках.

Автори машини В. Терехов і Б. Суздальцев нагороджені бронзовими медалями ВДНГ.

Фрагмент автоматизованої аудиторії «Контроль ВП-7 ОДУ», представлений на ВДНГ, викликав великий інтерес у представників вузів. у зв'язку з цим учбово-методичне управління вищої освіти просило одеситів надіслати до Москви всі потрібні проспекти й описи.

Ленінградський гірничий інститут просить дозволу залишити ще на рік контрольно-навчаючу машину, взятую на тимчасове користування в кабінеті програмованого навчання ОДУ. «Машина, пише ректор інституту Ю. Мисник, використовується для проведення занять з кількох курсів. Вона викликала великий інтерес членів ради гірничо-електромеханічного факультету, методичної ради інституту, викладачів різних кафедр. Просимо повідомити про можливість придбання 16-18 подібних машин».

Кафедра фізики Одеського медичного інституту імені М. І. Пирогова дякує за надання технічної документації на сконструйовану в Одеському університеті навчаючу машину і консультації щодо її виготовлення. Подібні машини застосовуються на кафедрі фізики ОМІ, користуються успіхом у викладачів і студентів. Завдяки цілому ряду позитивних якостей заслуговують найвищої оцінки.

І ЩО ЗАСМУЧУЄ

Все це свідчить про те, що технічні засоби навчання, створені в нашому університеті, мають знайти найширше використання в учбовому процесі.

На жаль, не всі кафедри нашого університету ясно це зрозуміли. Аудиторії технічних засобів навчання нерідко використовуються не за призначенням, просто як лекційні аудиторії. Машинну техніку опиту й контролю викладачі використовують найчастіше за власною ініціативою. Хто хоче, складає програми, а в кого немає бажання, — той ні. Цікаво знати, що думає з цього приводу кафедра педагогіки.

Працівники кабінету програмованого навчання готові прийти на допомогу всім кафедрам. Треба всім викладачам навчитися працювати з машинами. Скласти програми машинного опитування й контролю.

Якщо машини ще мало, треба використовувати їх більш ефективно. Вони, як говорив академік А. І. Берг, один з перших ентузіастів машинного навчання, повинні діяти як гротескний ентузіаст на сеансах одночасної гри з десятками любителів.

ГОТУВАЛИСЯ РЕТЕЛЬНО

Два рази на рік університет підбиває підсумки своєї роботи. Взимку і влітку йде перевірка роботи всього колективу. Так, саме всього, бо трудяться напружено всі — і викладачі, і студенти, і співробітники. Цього навчального року в університеті була введена атестація — нове для нашого вузу. І тому кожен складений залік чи іспит являють собою чималий інтерес для кожного. Хочеться знати, чи принесла користь нова форма перевірки знань? Звичайно, остаточно говорити про це ще занадто рано, тут потрібна ретельна перевірка, уточнення, підрахунки, але загалом видно, що незадовільних оцінок на перших кроках сесії не так вже й багато.

...Розмовляємо з Валерією Андріївною Кухаренко, деканом факультету романо-германської філології. Нас цікавить, як готувалася факультет до сесії.

— До зимової екзаменаційної сесії, — говорить Валерія Андріївна, — ми готувались повсякденно. Велику роботу провели з тими студентами, які мали борги. І до початку заліків студентів денної та вечірньої форм навчання, які мали заборгованість, ліквідували її. Була проведена розчистка на всіх трьох відділеннях. Виявлялись особи, які більше року були в академічній пустках. Їх ми відраховували із складу студентів. Відраховані були й студенти, які своєчасно не виконали учбовий план.

Підготовці до сесії було присвячене засідання вченої ради факультету. Планується на кінець січня засідання вченої ради з обговорення підсумків зимової сесії на п'ятому курсі та вечірньому відділенні.

Були проведені спеціальні засідання кафедр, присвячені підсумкам атестації. Адміністрація виробила спеціальні рекомендації

щодо окремих студентів, які не виконують робочого плану. Виносилися адміністративні стягнення, викликалися батьки невстигаючих студентів, проводились додаткові заняття і т. д.

Проводились збори по курсах з підведенням підсумків атестації і з детальним обговоренням кожного невстигаючого студента чи тих, хто недостатньо добре навчається.

Деканат і партійна організація роблять все, щоб студентам допомогти в підготовці до сесії. З цією метою бібліотеки переведені на 12-годинний робочий день без вихідних.



Студент першого курсу юридичного факультету Темірхан Акторев прийав складати сесію з Керчі. Початок добрий — з історії КПРС Темірхан одержав п'ятірку.

Лариса Чарторизька вже третій рік навчається на філологічному факультеті, працює в «Союздруку» міста Хмельницького. Зараз готується скласти екзамен з психології.

Фото К. ЧЕЧКІНОІ.

ВОЛОДІТИ МАТЕМАТИЧНИМ АПАРАТОМ

Основне завдання при вивченні вищої математики на хімічному факультеті полягає в оволодінні студентами математичним апаратом, таким необхідним для успішного засвоєння фізики, неорганічної та органічної хімії, кристалохімії та інших розділів науки. Слід відзначити, що кожний студент першого курсу протягом першого семестру виконав чотири контрольних практичних завдання і пройшов дві теоретичні атестації. Все це повинно було сприяти активному й поступовому засвоєнню основ вищої математики.

Першими склали вищу математику студенти першого курсу I групи. Хвилювались недовіряли абітурієнти. Вони були сповнені бажання якомога краще продемонструвати екзаменатору свої теоретичні та практичні знання. Але це не завжди їм давалось.

Підсумки першого дня іспиту такі: «відмінно» — одна оцінка, «добре» — дев'ять, «задовільно» — шість, і, на жаль, три студенти виявили незадовільні знання.

Відмінні знання показала Л. Шарченко. Добре відповіли також В. Вагосов, Н. Попова, Л. Шварцштейн. Не вправдали надій всього лише задовільні відповіді Т. Дороніної і М. Попова. Явно погані знання з вищої математики виявились у Т. Холявицької, яка з усіх контрольних робіт й атестації одержала незадовільні оцінки.

Перші результати іспиту з вищої математики можна вважати успішними.

Л. ЧЕПУРНОЙ,
кандидат фізико-математичних наук.

В ДОПОМОГУ СТУДЕНТАМ

Кожен знає, як дорога в сесію студенту кожна хвилинка, як береже він її, прагне якнайпродуктивніше використати. Але завжди часу не вистачає. І це зрозуміло. Адже, щоб переглянути конспекти, прочитати потрібні книжки, потрібен час, і не малий. Буває, що потрібна книга відсутня, а по дорозі до бібліотеки й назад — знову зайва трата дорогоцінного часу.

Зважавши на це, у гуртожитку № 5 у читальному залі влаштовано мікробібліотеку, що може

максимально компенсувати студентські бібліотечні шукання.

А бібліотекар Т. В. Севрюк не тільки підшукає потрібну книгу, а й дасть корисні вказівки й рекомендації. Ввічливе ставлення до студентів, до їх запитів завоювало довіру й щирі симпатії мешканців гуртожитку.

Хочеться сказати сердечне спасибі бібліотекарю і тим, хто подбав про збереження студентського часу.

В. БОРЕЦЬКИЙ,
студент філфаку.

СЕСІЯ, СЕСІЯ, СЕСІЯ

Сторінка минулого

ОДЕСЬКИЙ АДРЕСАТ ПИСЬМЕННИКА

Наш університет багатий революційними традиціями. В його стінах навчалось чимало відомих революціонерів.

Сьогодні ми розповідаємо про одного з членів Південно-російського союзу робітників, вільнослухача університета П. Владиченка і про його зв'язки з В. Г. Короленком, 120-річчя з дня народження якого ми відзначаємо в цьому році.

Цього року наша громадськість відзначатиме 120-річчя з дня народження класика російської літератури — В. Г. Короленка. Життя і діяльність цієї «рідкісної і цінної» людини, як написала про митця-демократа дожовтнева «Правда», були досить міцно пов'язані з Одесою. Короленко неодноразово відвідував наше місто. Тут, на сцені міського театру, було вперше здійснено постановку опери «В бурю» — за мотивами його оповідання «Ліс шумить». Тут було вперше видано окремою книгою другий том його автобіографічної епопеї «Історія мого сучасника». Нарешті, тут жили рідні, друзі, численні шанувальники його яскравого таланту та діяльності громадянина й інтернаціоналіста. І не дивно, що на багатьох листах, які зберігаються у відділі рукописів Державної бібліотеки СРСР імені В. І. Леніна (фонд В. Г. Короленка), часто зустрічається назва нашого міста. Всі одеські адресати письменника — дуже цікаві люди. Всі вони варті уваги наших сучасників. Але один з них приваблює особливо. Про нього й піде мова.

Це була людина незвичайної долі. Підлітком він поринув у визвольний рух. В юнацькі роки брав участь у роботі Південно-російського союзу робітників в Одесі. Був вільнослухачем Новоросійського (нині — Сдеського) університету й водночас займався розповсюдженням революційної

літератури серед трудящих міста. Шість років провів на засланні, в Єнісейську. Потім, бажаючи уникнути опіки жандармів, емігрував до Америки. В пошуках роботи пішки мандрував по Штатах і Канаді. Працював землекопом і в той же час пильно придивлявся до політичного устрою, суспільного життя, побуту людей країни, про яку розповідалося так багато приваблюючих легенд. Разом з американськими пролетарями він бастував, відстоюючи права трудящих у хазяїв. Зазнав страшних поневірянь і розчарувань. Найнявшись матросом на корабель, повернувся на батьківщину, до Одеси. Тут написав нариси про Америку: «За щастям і правдою» і «В поте лица». Великий Жовтень зустрів з захопленням. За Радянської влади був активним членом Всесоюзного товариства політкаторжан.

Ім'я цієї людини Петро Васильович Владиченко. Майже 75-річне життя революціонера з Одеси було насичене різноманітними подіями, зустрічами, враженнями. Одними з найдорожчих стали ті, що з'єднались в його пам'яті з ім'ям В. Г. Короленка. Цей письменник, шанобливо ставлячись до народних талантів, сприяв залученню Петра Владиченка до літературної діяльності.

Укне знайомство відбулося ще в липні 1880 р., коли вони опинились в одній партії засланців, що прямувала до Східного Си-

ВСЕСОЮЗНИЙ МІСЯЧНИК

З 23 січня по 23 лютого у містах країни проходить всесоюзний місячник оборонно-масової роботи, присвячений 55-й річниці Радянської Армії і Військово-Морського Флоту. Рішення про це 5 січня прийняли секретаріат ВЦРПС, бюро ЦК ВЛКСМ і бюро президії ЦК ДТСААФ СРСР.

Мета місячника — дальше зміцнення зв'язків профспілкових, комсомольських і ДТСААФівських організацій з військовими частинами і підрозділами, поліпшення якості навчання молоді військової справи, виховання у молоді любові до Радянських

Збройних Сил, готовності до захисту Батьківщини. Місячник сприятиме дальшому підвищенню рівня оборонно-масової і військово-патріотичної роботи профспілкових, комсомольських і ДТСААФівських організацій, підвищенню їх вкладу в зміцнення обороноздатності країни.

Вирішено з участю відділень товариства «Знання» і культосвітніх закладів скрізь проводити лекції, доповіді й бесіди про героїчні традиції радянського народу і його Збройних Сил, ленінські читання на військово-патріотичні теми, вечори бойової

слави, зустрічі молоді з Героями Радянського Союзу і Героями Соціалістичної Праці, ветеранами громадянської та Великої Вітчизняної воєн, відмінниками бойової і політичної підготовки. Комітетом комсомолу, радам Всесоюзної піонерської організації імені В. І. Леніна запропоновано активізувати в дві місячницькі заходи військово-спортивних ігор «Орляк» і «Зірниця».

55-й річниці Радянської Армії і Військово-Морського Флоту будуть присвячені змагання з військово-технічних видів спорту.

більшим за бажання зробити письменницьку кар'єру. Трибуна літератора була необхідна Владиченкові для того, щоб повернутись до лав борців за справедливість, щоб розповісти про долю робітників різних країн, про їхню боротьбу з хазяями. І коли він дістає від Короленка звістку про те, що його задум схвалений, а рукопис перших розділів пішов до набору, радощам літератора-революціонера немає меж. «Росія, — пише він Короленкові 30 грудня 1903 року, — перестала бути для мене величезною темницею, біля брам якої потрібний ряд тюремщиків».

Петро Владиченко дещо перебільшував можливості, які відкривала для нього легальна преса, зокрема, журнал «Русское богатство», редакція якого у більшості складалася з народників. Сутички автора «американських» нарисів з російською цензурою відбулися з перших же кроків. Уже 5 травня 1904 р. Короленко сповіщав: «Початок Ваших нарисів уже набрано... Проїшов уже й цензура, в якій, на превеликий жаль, не пройшла одна розмова (з матросом про те, що в нас немає партії). Кінець цієї розмови відрізано...»

Та деякі епізоди з життя трудящих світу Короленкові вдалося провести через цензуру, подолавши водночас опір деяких членів редакції журналу, одним з редакторів якого він був.

Нариси Петра Владиченка з'явилися в «Русском богатстве» в 1904 (№№ 5—10) і 1906 (№ 12) роках. Та незважаючи на час, який минув з тієї пори, багато чого в них варто уваги сучасного читача.

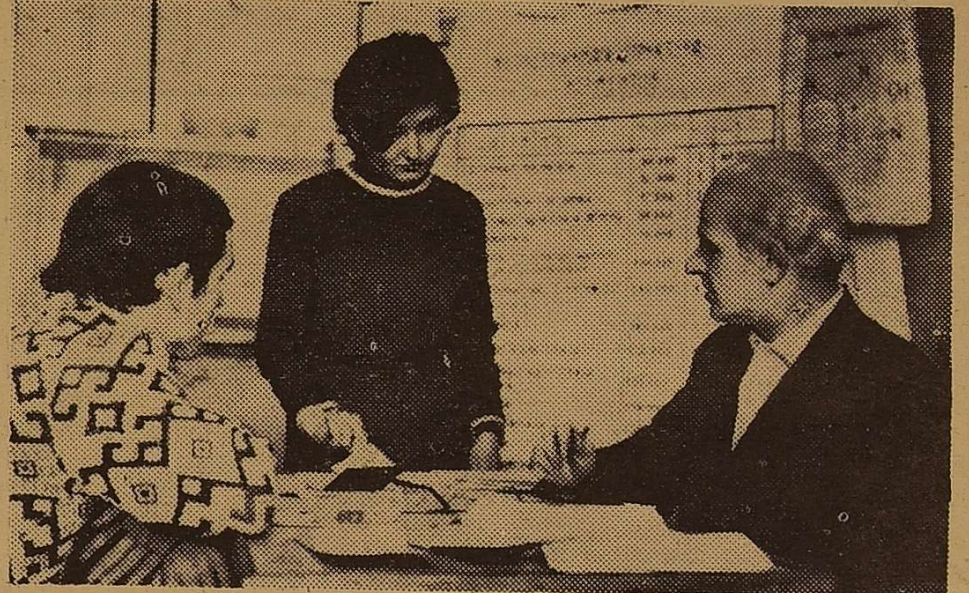
В. ФАБІАНСЬКА,
кандидат
філологічних наук.

(Закінчення буде).

50 років. Піввіку життя, три десятиріччя роботи — це немало. Його багаторічна праця заслуговує високої поваги.

Сьогодні спіробітники кафедри і всього університету, численні його вихованці — колишні й сьогоденні студенти, всі, кого життя звело з А. П. Ивановим, віддають належне чуйності його, як людини, ерудиції вченого, принципності комуніста й мужності солдата.

Доцент А. П. Иванов приймає
екзамен у біологів.
Фото К. РОГОЖКІНА.



ПЕРША В УНІВЕРСИТЕТІ

Наприкінці січня в нашому університеті відбулася перша науково-методична конференція викладачів російської мови як іноземної. Конференція була присвячена проблемі вивчення стилів російської мови в іноземній аудиторії.

З основною доповіддю виступила наш гість з Науково-методичного центру російської мови при МДУ доцент А. Н. Васильєва. Вона висвітлила основні проблеми стилістики й вказала питання, над вирішенням яких мають працювати викладачі російської мови як іноземної.

З доповідями на конференції виступили також завідувача кафедри російської мови для іноземних студентів університету доцент М. М. Сорокіна, викладач цієї кафедри Н. П. Панкратова та ін. Цікаві повідомлення, присвячені вивченню стилю робіт класиків марксизму-ленінізму, зробили викладач університету В. М. Бакова і викладач ОІП С. П. Паутова.

Конференція викликала великий інтерес серед викладачів вузів та технікумів міста. На засіданні була відзначена безсумнівна користь таких заходів і висловлено побажання продовжувати таку форму роботи.

Г. БАЄВА, В. КОРНІЛОВА,
викладачі кафедри російської
мови для іноземців.

Ректорат, партком, профком університету, колектив філологічного факультету висловлюють глибокий сум декану підготовчого відділення, доценту Ф. П. Смагленку з приводу важкої втрати — смерті батька Павла Юхимовича.